

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра суспільно-гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

суспільно-гуманітарних наук

 Володимир МИХАЙЛОВ

30.08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Академічна доброчесність та академічне письмо»

для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

(доктор філософії)

зі спеціальності 133 Галузеве машинобудування

за ОНП «Галузеве машинобудування»

(на основі вищої освіти другого (магістерського) рівня)

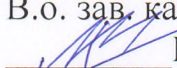
Механіко-технологічний факультет

2021-2022 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Академічна доброчесність та академічне письмо» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) зі спеціальності 133 Галузеве машинобудування за ОНП Галузеве машинобудування (на основі вищої освіти другого (магістерського) рівня). Мелітополь, ТДАТУ ім. Д. Моторного. 11 с.

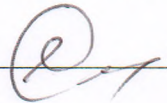
Розробник: д.філол.н., професор Тетяна ШАРОВА

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри суспільно-гуманітарних протокол від 30 серпня 2021 року №1

В.о. зав. кафедри суспільно-гуманітарних наук
 Володимир МИХАЙЛОВ

Схвалено методичною комісією факультету енергетики та комп'ютерних наук зі спеціальності 133 Галузеве машинобудування за ОНП «Галузеве машинобудування» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) (на основі вищої освіти другого (магістерського) рівня).

Протокол від 31 вересня 2021 року № 18

Голова доц. Андрій СМЕЛОВ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>денна форма навчання</u> (денна або заочна)	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>13 Механічна інженерія</u> (шифр і назва)	<u>Обов'язкова</u> (обов'язкова або за вибором студента)	
Загальна кількість годин – 120 годин	Спеціальність: <u>133 Галузеве машинобудування</u> (шифр і назва)	Курс	Семестр
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Тижневе навантаження: - аудиторних занять – 2 год. - самостійна робота студента – 4 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«доктор філософії»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	–
		Лабораторні заняття	–
		Практичні заняття	24 год.
		Семінарські заняття	–
		Самостійна робота	96 год.
		Форма контролю <u>диференційований залік</u> (екзамен або диференційований залік)	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу є знайомство майбутніх докторів філософії з особливостями та принципами академічної доброчесності в закладах освіти та наукових установах; формування навичок академічної культури та етики; опанування особливостями академічного письма; формування вмій організувати, складати, аналізувати та редагувати академічний текст.

Предметом вивчення дисципліни є особливості та принципи академічної доброчесності та академічного письма; роль наукової етики в розвитку науковця; навички академічної культури дослідника та розуміння академічної відповідальності; різновиди академічного плагіату та шляхи запобігання академічної недоброчесності.

Зміст дисципліни: Академічна доброчесність. Кодекс честі. Право інтелектуальної власності. Академічна доброчесність у сфері освіти і науки. Наукова етика в контексті актуальних проблем сучасності. Дистанційне навчання та академічна доброчесність: сучасні виклики української науки. Культура усного наукового мовлення. Особливості академічного письма та академічної грамотності. Плагіат як явище: причини та передумови виникнення. Наукова стаття як самостійний науковий твір. Цитування та бібліографія. Академічне письмо: практичні поради. Академічна доброчесність: практичний простір.

Завдання вивчення дисципліни:

- оволодіння теоретичною базою та методологією наукового пошуку з дотриманням академічної доброчесності;
- формування вмій щодо запобігання проявів академічної недоброчесності;
- поглиблення знань щодо особливостей та принципів академічної доброчесності;
- оволодіння інструментами з підготовки та оприлюдненні результатів власних наукових досліджень;
- формування навичок роботи з науковими джерелами та коректного посилання на них;
- засвоєння інформації про правила академічної культури та академічного письма.

У процесі оволодіння курсом здобувачі вищої освіти набувають таких **компетентностей**:

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК5. Здатність до презентації результатів власного наукового дослідження, міжнародного співробітництва, захисту власних наукових поглядів українською та іноземною мовами.

Soft skills:

- **комунікативні навички:** письмове, вербальне й невербальне спілкування; вміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді;

- **вміння виступати привселюдно:** навички, необхідні для виступів на публіці; проводити презентації;

- **керування часом:** вміння справлятися із завданнями вчасно;

- **гнучкість і адаптивність:** гнучкість, адаптивність і здатність мінятися; вміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем;

- **лідерські якості:** вміння спокійно працювати в напруженому середовищі; вміння ухвалювати рішення; вміння встановлювати мету, планувати;

- **особисті якості:** креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до колег.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Формування академічної культури

Тема 1. Академічна доброчесність. Кодекс честі [1, 2, 4, 9, 11].

- Роль і місце академічної доброчесності в системі освіти.
- Нормативно-правова база (кодекси, положення, правила, пам'ятки) з дотримання академічної доброчесності.
- Інтелектуальна свобода. Академічна нечесність та шляхи її попередження.

Тема 2. Право інтелектуальної власності [1, 2, 4, 6, 9].

- Поняття інтелектуальної власності.
- Авторське право. Об'єкти авторського права.
- Нормативні документи, що регулюють процеси встановлення, захисту та порушення інтелектуальної власності.
- Види та способи порушення авторського права.
- Захист авторських прав у світі та в Україні.

Тема 3. Академічна доброчесність у сфері освіти та науки [1, 2, 4, 9, 12].

- Академічна культура й етика у вищій школі.
- Основні форми порушення академічної доброчесності в освітньому процесі закладах вищої освіти: списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, професорська нечесність.
- Виховання культури навчання й викладання в закладах вищої освіти.

Тема 4. Наукова етика в контексті актуальних проблем сучасності [1, 2, 4, 9, 12].

- Проблема відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень.
- Нові сфери морального регулювання наукової діяльності (публічних результатів, консультування, участь в експертизах).
- Процеси глобалізації в сучасному світі: етичний та науковий контекст.

Тема 5. Дистанційне навчання та академічна доброчесність: сучасні виклики української науки [1, 4, 9, 12].

- Онлайн-платформи з вивчення питань академічної доброчесності.
- Масові онлайн курси з питань академічної доброчесності та академічної грамотності: особливості, переваги та недоліки.
- Академічна доброчесність: онлайн навчання в умовах пандемії COVID-19.

Тема 6. Культура усного наукового мовлення [1, 2, 4, 5, 9].

- Виступ із науковим повідомленням.
- Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці.
- Комп'ютерна презентація наукового виступу.

- Наукова стаття і науковий виступ: спільне і відмінне.

Змістовий модуль 2.

Писемне мовлення

Тема 7. Особливості академічного письма та академічної грамотності [1, 2, 4, 9, 14].

- Головні засади академічного письма.
- Науковий стиль, науковий текст, академічна комунікація, академічне письмо.
- Роль критичного мислення у створенні авторського оригінального академічного тексту.

Тема 8. Плагіат як явище: причини та передумови виникнення [1, 2, 4, 9, 12].

- Основні правила використання оригінальних текстів, цитування і оформлення покликань.
- Види та способи плагіату.
- Нормативно-правові засади попередження плагіату в науковому світі.
- Виявлення плагіату. Антиплагіатні програми.

Тема 9. Наукова стаття як самостійний науковий твір [1, 2, 4, 6, 9].

- Основні компоненти наукової статті.
- Етапи роботи над науковою статтею.
- Самоконтроль виконаної роботи: перевірка на унікальність та грамотність.
- Порядок підготовки та подання матеріалів для опублікування.

Тема 10. Цитування та бібліографія [3, 4, 11, 12, 15].

- Наукометричні бази даних і сервіси для укладання бібліографії.
- Правила використання оригінальних текстів та оформлення бібліографії.
- Пошук та обробка джерел інформації: електронні каталоги, наукометричні бази даних і сервіси для укладання бібліографії.

Тема 11. Академічне письмо: практичні поради [1, 2, 4, 9, 11].

- Особливості академічного письма.
- Мистецтво академічного письма.
- Основні принципи академічного письма.

Тема 12. Академічна доброчесність: практичний вимір [1, 2, 4, 9, 14].

- Презентація доповіді.
- Презентація публікації.
- Академічна культура дослідника під час публічного виступу (презентація наукового дослідження).

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ном ер тижн я	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			Лек.	Лаб.	Пр.	СРС	
<i>Змістовий модуль 1. Формування академічної культури</i>							
1	Практичне заняття 1	Академічна доброчесність. Кодекс честі.			2		2
	Самостійна робота 1	Академічна доброчесність. Кодекс честі.				8	2
2	Практичне заняття 2	Право інтелектуальної власності			2		2
	Самостійна робота 2	Право інтелектуальної власності				8	2
3	Практичне заняття 3	Академічна доброчесність у сфері освіти та науки			2		2
	Самостійна робота 3	Академічна доброчесність у сфері освіти та науки				8	2
4	Практичне заняття 4	Наукова етика в контексті актуальних проблем сучасності			2		2
	Самостійна робота 4	Наукова етика в контексті актуальних проблем сучасності				8	2
5	Практичне заняття 5	Дистанційне навчання та академічна доброчесність: сучасні виклики української науки			2		2
	Самостійна робота 5	Дистанційне навчання та академічна доброчесність: сучасні виклики української науки				8	2
6	Практичне заняття 6	Культура усного наукового мовлення			2		
	Самостійна робота 6	Культура усного наукового мовлення				7	
7-8	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 1				1	
	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1					10
Всього за змістовний модуль 1 – 60 год.			–	–	12	48	30

<i>Змістовий модуль 2. Писемне мовлення</i>							
9	Практичне заняття 7	Особливості академічного письма та академічної грамотності			2		2
	Самостійна робота 7	Особливості академічного письма та академічної грамотності				8	2
10	Практичне заняття 8	Плагіат як явище: причини та передумови виникнення			2		2
	Самостійна робота 8	Плагіат як явище: причини та передумови виникнення				8	2
11	Практичне заняття 9	Наукова стаття як самостійний науковий твір			2		2
	Самостійна робота 9	Наукова стаття як самостійний науковий твір				8	2
12	Практичне заняття 10	Цитування та бібліографія			2		2
	Самостійна робота 10	Цитування та бібліографія				8	2
13	Практичне заняття 11	Академічне письмо: практичні поради			2		2
	Самостійна робота 11	Академічне письмо: практичні поради				8	2
14	Практичне заняття 12	Академічна доброчесність: практичний вимір			2		
	Самостійна робота 12	Академічна доброчесність: практичний вимір				7	
15-16	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 1				1	
	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1					10
Всього за змістовий модуль 2 – 60 год.			–	–	12	48	30
Диференційований залік							40
Всього з навчальної дисципліни – 120 год.			–	–	24	96	100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий модульний контроль 1

1. Академічна доброчесність. Кодекс честі.
2. Роль і місце академічної доброчесності в системі освіти.
3. Нормативно-правова база (кодекси, положення, правила, пам'ятки) з дотримання академічної доброчесності.
4. Інтелектуальна свобода. Академічна нечесність та шляхи її попередження.
5. Право інтелектуальної власності.
6. Поняття інтелектуальної власності.
7. Авторське право. Об'єкти авторського права.
8. Нормативні документи, що регулюють процеси встановлення, захисту та порушення інтелектуальної власності.
9. Види та способи порушення авторського права.
10. Захист авторських прав у світі та в Україні.
11. Академічна доброчесність у сфері освіти та науки. Академічна культура й етика у вищій школі.
12. Основні форми порушення академічної доброчесності в освітньому процесі закладах вищої освіти: списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, професорська нечесність.
13. Виховання культури навчання й викладання в закладах вищої освіти.
14. Наукова етика в контексті актуальних проблем сучасності.
15. Проблема відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень.
16. Нові сфери морального регулювання наукової діяльності (публічних результатів, консультування, участь в експертизах).
17. Процеси глобалізації в сучасному світі: етичний та науковий контекст.
18. Дистанційне навчання та академічна доброчесність: сучасні виклики української науки.
19. Онлайн-платформи з вивчення питань академічної доброчесності.
20. Масові онлайн курси з питань академічної доброчесності та академічної грамотності: особливості, переваги та недоліки.
21. Академічна доброчесність: онлайн навчання в умовах пандемії COVID-19.
22. Культура усного наукового мовлення. Виступ із науковим повідомленням.
23. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці.
24. Комп'ютерна презентація наукового виступу.
25. Наукова стаття і науковий виступ: спільне і відмінне.

Підсумковий модульний контроль 2

1. Особливості академічного письма та академічної грамотності.
2. Головні засади академічного письма.
3. Науковий стиль, науковий текст, академічна комунікація, академічне письмо.
4. Роль критичного мислення у створенні авторського оригінального академічного тексту.

5. Плагіат як явище: причини та передумови виникнення.
6. Основні правила використання оригінальних текстів, цитування і оформлення покликань.
7. Види та способи плагіату.
8. Нормативно-правові засади попередження плагіату в науковому світі.
9. Виявлення плагіату. Антиплагіатні програми.
10. Наукова стаття як самостійний науковий твір.
11. Основні компоненти наукової статті.
12. Етапи роботи над науковою статтею.
13. Самоконтроль виконаної роботи: перевірка на унікальність та грамотність.
14. Порядок підготовки та подання матеріалів для опублікування.
15. Цитування та бібліографія. Наукометричні бази даних і сервіси для укладання бібліографії.
16. Правила використання оригінальних текстів та оформлення бібліографії.
17. Пошук та обробка джерел інформації: електронні каталоги, наукометричні бази даних і сервіси для укладання бібліографії.
18. Академічне письмо: практичні поради.
19. Особливості академічного письма.
20. Мистецтво академічного письма.
21. Основні принципи академічного письма.
22. Академічна доброчесність: практичний вимір.
23. Презентація доповіді.
24. Презентація публікації.
25. Академічна культура дослідника під час публічного виступу (презентація наукового дослідження).

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. К.: Таксон, 2016. 234 с.
3. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання [Текст]: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. К.: УкрНДНЦ, 2016. 16 с.
4. Етичний кодекс ученого України [Текст] [проект]. К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.
5. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.

6. Право інтелектуальної власності: підруч. / О.І. Харитоновна [та ін.] ; за заг. ред. О. І. Харитоновної. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 540 с.

7. Ревуцька С.К. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо» / Міністерство освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. українознавства; уклад. С.К. Ревуцька. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2018. 81 с.

8. Шкіцька І.Ю. Аналітико-синтетична переробка інформації [Текст]: навч.-метод. посібник / І.Ю. Шкіцька. вид. 2-ге, доп. Тернопіль: ТОВ «Новий колір», 2009. 152 с.

9. Шкіцька І.Ю. Основи академічної доброчесності: практикум [Текст]: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Шкіцька Ірина Юріївна. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с.

10. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с.

Допоміжна література

11. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благодійний Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.

12. Основи наукового мовлення [Текст]: навч.-метод. посіб. / уклад. : О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. К.: НАДУ, 2012. 48 с.

13. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю [Текст]: монографія / НАН України. Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні / П.О. Селігей. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.

14. Семенов О.М. Культура наукової української мови: навч. посіб. / за ред. Л.І. Мацько. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2008. 252 с.

15. Bailey S. Academic writing: a handbook for international students [Text] / S. Bailey. 3 rd ed. London, New-York: Routledge, 2011. 314 p.

Інформаційні ресурси

- Освітній портал ТДАТУ – <http://op.tsatu.edu.ua/>
- Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.nip.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук – <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
- Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>